

«Затверджено»

постановою вченої ради
Науково-дослідного інституту вивчення
проблем злочинності імені академіка
В.В. Сташиса НАПрН України
від 17.04.2019 р. № 6/3

ПОЛОЖЕННЯ

**про підготовку здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та доктора наук
у Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності
імені академіка В. В. Сташиса
Національної академії правових наук України**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук у Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України (далі – Інститут).

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» від 26.11.2015 р. № 848-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII та постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261.

1.3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі Інституту за очною або заочною формою навчання або поза аспірантурою (для осіб, які професійно провадять наукову діяльність за основним місцем роботи в Інституті).

Підготовка здобувачів ступеня доктора наук здійснюється в докторантурі Інституту за очною (денною) формою навчання або шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту.

1.4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі Інституту відповідно до ліцензії в межах ліцензованого обсягу за очною та заочною формами навчання у галузі знань 08 «Право» зі спеціальності 081 «Право» (згідно з Переліком галузей знань і спеціальностей, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266). Пріоритет у підготовці аспірантів Інституту надається за такими напрямками: «кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право»; «кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Докторантура в Інституті відкривається в порядку, передбаченому п. 6.2. цього Положення.

1.5. Підготовка осіб в аспірантурі та докторантурі Інституту може здійснюватися:

– за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення) за умови наявності таких коштів;

– за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав Інститут на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.6. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 та Правил прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік та Правил прийому до докторантури НДІ

вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік.

1.7. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним (регіональним) замовленням здійснюється виключно в аспірантурі за очною (денною, вечірньою) формою навчання. Для отримання державного (регіонального) замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Інститут може брати участь у конкурсі на розміщення державного (регіонального) замовлення.

1.8. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним (регіональним) замовленням, визначається вченою радою Інституту з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Інституту, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти. Вартість такої підготовки визначається кошторисом, затвердженим директором Інституту.

1.9. Підготовка аспірантів (докторантів) поза державним замовленням здійснюється на підставі контрактів, укладених між Інститутом та особами, що вступають до аспірантури, або установами, організаціями чи підприємствами, що направили їх на навчання, якими передбачається повне відшкодування витрат на їх підготовку.

1.10. Проекти річних і перспективних планів підготовки осіб, що навчаються в аспірантурі та докторантурі, розробляються Інститутом з урахуванням можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва і консультування, відповідно до тематики наукових робіт Інституту та затверджуються Президією НАПрН України.

1.11. Для врегулювання відносин між Інститутом та аспірантом / здобувачем наукового ступеня доктора філософії / докторантом укладається угода про підготовку аспіранта / здобувача / докторанта.

1.12. Оплата за навчання в аспірантурі та докторантурі за контрактною формою вноситься щорічно до початку поточного

навчального року. За бажанням аспіранта (докторанта) йому може бути надана можливість щомісячної (щоквартальної або щопіврічної) оплати за навчання в аспірантурі (докторантурі). У такому випадку аспірант (докторант) подає на ім'я директора відповідну заяву та графік оплати за навчання, на підставі яких між Інститутом та аспірантом (докторантом) може укладатися додаткова угода про оплату навчання у розстрочку.

1.13. Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми Інституту за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури є підготовка та публікація наукових статей, а наукової програми докторантури – підготовка та публікація наукових статей та монографії.

1.14. Аспіранти / здобувачі наукового ступеня доктора філософії / докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку навчання.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою Інституту протягом двох місяців з дня зарахування здобувача до Інституту.

Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачами відповідного ступеня і використовуються для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Невиконання індивідуального плану наукової роботи або порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою Інституту рішення про відрахування аспіранта або докторанта чи розірвання договору зі здобувачем наукового ступеня доктора філософії.

1.15. Аспіранти / здобувачі наукового ступеня доктора філософії також можуть бути відрахованими з аспірантури (докторантури) за грубе порушення правил внутрішнього трудового розпорядку Інституту, за вчинення протиправних дій, а також недотримання вимог академічної етики у випадку підтвердження таких фактів кваліфікованими висновками.

Аспіранти, докторанти, які навчаються за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб, відраховуються з аспірантури (докторантури) за несплату коштів за навчання протягом трьох місяців поспіль.

1.16. Рішення про відрахування аспіранта або докторанта приймає вчена рада Інституту за поданням наукового керівника за підписом заступника директора з наукової роботи, а у випадку несплати коштів за навчання протягом трьох місяців поспіль – також за поданням головного бухгалтера. На підставі рішення вченої ради про відрахування аспіранта директор Інституту видає відповідний наказ.

Рішення про розірвання договору зі здобувачем наукового ступеня доктора філософії приймає вчена рада Інституту за поданням наукового керівника за підписом заступника директора з наукової роботи. На підставі рішення вченої ради про відрахування аспіранта директор Інституту видає відповідний наказ.

На підставі рішення вченої ради директор Інституту розриває відповідний договір.

1.17. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистила дисертацію або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним (регіональним) замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.18. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук завершується наданням витягу із протоколу засідання

відповідного структурного підрозділу, в якому наводиться висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Здобувачі наукового ступеня доктора філософії захищають дисертацію у спеціалізованій вченій раді Інституту, яка утворюється МОН з правом прийняття до розгляду та проведення разового захисту дисертації особи, яка здобуває ступінь доктора філософії, з метою присудження їй зазначеного ступеня.

1.19. Науковий керівник / консультант при ігноруванні аспірантом (здобувачем наукового ступеня доктора філософії) / докторантом його обґрунтованих вимог та за відсутності належного ставлення до виконання індивідуального плану роботи над дисертацією має право відмовитись від наукового керівництва / консультування.

1.20. Аспірант (здобувач наукового ступеня доктора філософії) / докторант має право відмовитись від наукового керівника / консультанта, який не забезпечує своєчасне та якісне наукове керівництво.

1.21. У випадках, передбачених пунктами 1.19 та 1.20 цього Положення, аспіранту (здобувачу наукового ступеня доктора філософії) / докторанту призначається новий науковий керівник / консультант.

1.22. Аспірант або докторант, який, навчаючись за державним або регіональним замовленням, захистив дисертацію до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті Інституту на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрхованим з аспірантури або докторантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

1.23. Відповідальність за рівень організації наукової підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії покладається на директора Інституту.

Координацію діяльності структурних підрозділів, в яких здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті, покладено на інспектора з аспірантури.

2. СТРОК НАВЧАННЯ В АСПІРАНТУРІ ТА ДОКТОРАНТУРІ

2.1. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі незалежно від форми навчання становить чотири роки, а підготовки доктора наук у докторантурі – два роки. Прикріплення до Інституту осіб, які професійно провадять наукову діяльність за основним місцем роботи в Інституті, як здобувачів ступеня доктора філософії поза аспірантурою відбувається строком до п'яти років.

2.2. Аспіранти та докторанти мають право на перерву у навчанні у зв'язку з обставинами, які унеможливають виконання освітньої (наукової) програми (за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї, сімейними обставинами тощо). Таким особам надається академічна відпустка в установленому порядку. Навчання чи стажування в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав) може бути підставою для призупинення строку навчання, якщо інше не передбачено міжнародними актами чи договорами між закладами вищої освіти.

2.3. Випускникам аспірантури, докторантури час навчання в аспірантурі чи докторантурі за денною (очною) формою навчання зараховується до стажу наукової роботи.

3. ПОРЯДОК ПРИЙОМУ ДО АСПІРАНТУРИ ТА ДОКТОРАНТУРИ

3.1. Порядок прийому до аспірантури та докторантури Інституту здійснюється відповідно до чинного законодавства та визначається цим Положенням, Положенням про Приймальну комісію Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, затвердженим постановою вченої ради Інституту № 4/3 від 23.11.2016 р., Правилами прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік, Правилами прийому до докторантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік та Положенням про Апеляційну комісію Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

3.2. Інститут розміщує на веб-сайті Інституту та у засобах масової інформації оголошення про конкурсний прийом до аспірантури та докторантури не пізніше ніж за 3 місяці до початку прийому із зазначенням наукової спеціальності, термінів та умов прийому, переліку необхідних документів та ін.

3.3. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які мають вищу освіту і кваліфікацію спеціаліста або магістра.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії, наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих у науко метричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

3.4. Вступники до аспірантури та докторантури подають на ім'я директора Інституту такі документи:

- 1) заяву;
- 2) копію диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації);
- 3) особову картку за формою «Особова картка державного службовця» (затверджену наказом Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 156), засвідчену підписом керівника кадрової служби та печаткою за основним місцем роботи/навчання, з фотокарткою, на якій проставлена печатка цієї установи;
- 4) чотири кольорові фотокартки 3x4;
- 5) список опублікованих наукових праць (за наявності);
- 6) копію документа, що посвідчує особу та громадянство;
- 7) копія документа про зміну прізвища (у разі зміни вступником прізвища);
- 8) копію картки фізичної особи – платника податків;
- 9) копію військового квитка або посвідчення про приписку (для військовозобов'язаних);
- 10) копію сертифіката міжнародного зразка з іноземної мови (за наявності);
- 11) у разі потреби документ про визнання особи органами медико-соціальної експертизи особою з інвалідністю.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою Інституту рішення про визнання його диплома, що здійснюється відповідно до Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2015 р. № 504.

Вступники до аспірантури також подають реферат обсягом не менше 25 друкованих сторінок у зшитому вигляді або у пластиковій папці-швидкозшивачі. За наявності у вступника до аспірантури двох або більше наукових статей із проблем будь-якої галузі права, опублікованих у фахових виданнях, замість реферату подаються копії цих публікацій.

До документів додається пластикова папка-швидкозшивач.

При вступі до докторантури, окрім документів, перелічених у підпунктах 1-9, 11 п. 3.3. також подаються:

1) розгорнута пропозиція, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту;

2) письмова характеристика наукової діяльності вступника, складена доктором наук, який є штатним науковим працівником Інституту, із згодою бути науковим консультантом у разі його вступу до докторантури;

3) копія диплома доктора філософії або кандидата наук (у разі здобуття відповідної освіти за кордоном – копія нострифікованого диплома).

3.5. Розгорнута пропозиція, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту подається вступником до докторантури не менше ніж за два місяці до вступу до відповідного структурного підрозділу Інституту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників структурний підрозділ Інституту заслуховує їх наукові доповіді і шляхом таємного або відкритого голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради Інституту.

Вчена рада Інституту в місячний строк розглядає висновки відповідного структурного підрозділу щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту

наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників Інституту із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом директора Інституту.

3.6. Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради вищого навчального закладу (наукової установи) щодо зарахування такого вступника в докторантуру вчена рада Інституту одночасно приймає рішення про визнання його диплома, що здійснюється відповідно до Порядку визнання здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.05.2015 р. № 504. У разі відмови вчена рада вищого навчального закладу (наукової установи) надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

3.7. Під час подання заяви вступник до аспірантури або докторантури пред'являє особисто: документ, що посвідчує особу та громадянство, документ про зміну прізвища, документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього; сертифікат міжнародного зразка з іноземної мови (за наявності), диплом доктора філософії або кандидата наук (для вступників до докторантури).

Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

3.8. Строки прийому заяв і документів, строки вступних випробувань до аспірантури визначаються в Правилах прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік. Строки прийому заяв і документів до докторантури визначаються в Правилах прийому до докторантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік.

3.9. Кандидати в аспіранти та здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою сплачують Інституту витрати, пов'язані із їх участю у вступних випробуваннях, у межах кошторису, затвердженого директором Інституту.

3.10. Для проведення прийому до аспірантури створюється приймальна комісія. Директор Інституту є головою комісії за посадою та призначає її членів. Заступник директора з наукової роботи є заступником голови приймальної комісії за посадою.

3.11. В останній день прийому документів приймальна комісія на засіданні розглядає всі подані кандидатами в аспіранти, докторанти і здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою документи та приймає рішення щодо допуску таких осіб до вступних іспитів.

3.12. Вступні випробування до аспірантури складаються з:

1) вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

2) вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

3) презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень (вимоги до оформлення яких містяться у Правилах прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України).

Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи.

Оцінювання знань вступника до аспірантури та вага бала з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначається в Правилах прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

3.13. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до Інституту протягом одного календарного року.

3.14. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, як правило, у складі 3 – 5 осіб, які призначаються директором Інституту не пізніше, ніж за три дні до початку прийому документів до аспірантури / докторантури Інституту.

3.15. До складу предметних комісій включаються кандидати юридичних наук (доктори філософії) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших закладів вищої освіти або наукових установ, з якими Інститутом укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між Інститутом та закладом вищої освіти (науковою установою).

3.16. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною Правилами прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом директора Інституту, який оприлюднюється в установленому порядку.

Результати вступних випробувань розміщуються на веб-сайті Інституту не пізніше наступного дня після проведення вступного випробування. Офіційним повідомленням про надання рекомендацій до зарахування вважається оприлюднення відповідного рішення на веб-сайті Інституту.

Рекомендація до зарахування може бути скасована приймальною комісією у разі подання вступником недостовірних персональних даних, відомостей про здобуту раніше освіти, про участь в конкурсах тощо.

3.17. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора Інституту призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем, які відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

3.18. Відповідно до угоди між Інститутом та Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого (далі – Університет) вступні іспити до аспірантури з іноземної мови складаються особами, що вступають до аспірантури Інституту, в Університеті в порядку, визначеному наказом ректора.

3.19. Для розгляду апеляцій вступників до аспірантури щодо балів, отриманих на вступних випробуваннях (вступних іспитах та фахових випробуваннях), що проводяться Інститутом, наказом директора в Інституті створюється Апеляційна комісія аспірантури (далі – Апеляційна комісія). Діяльність Апеляційної комісії регламентується Положенням про Апеляційну комісію аспірантури Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України.

3.20. Після закінчення прийому документів до аспірантури директор Інституту в п'ятиденний термін подає до Президії Національної академії правових наук України звіт про виконання плану прийому до аспірантури за рахунок державного замовлення.

3.21. Особа, зарахована до аспірантури, подає до Інституту трудову книжку (за наявності) із записом про звільнення із останнього місяця роботи у зв'язку зі вступом до очної аспірантури перед початком навчання в аспірантурі.

4. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ В АСПІРАНТУРІ

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі Інституту здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою Інституту за спеціальністю 081 «Право».

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення, та захистити дисертацію.

4.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії в Інституті становить від 30 до 60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС).

У навчальному плані аспірантури міститься інформація про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Індивідуальний навчальний план аспіранта містить перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти й які пов'язані з тематикою дисертаційної роботи, за погодженням зі своїм науковим керівником та керівником відповідного структурного підрозділу Інституту.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін відбувається на базі Інституту та Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого відповідно до укладеної між закладами угоди.

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою Інституту.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту.

4.3. Освітньо-наукова програма аспірантури Інституту має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

– здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії

розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти;

– здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності в обсязі кредитів ЄКТС відповідно до стандарту вищої освіти.

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

– на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

– на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.4. Вчена рада Інституту має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.6. Тема дисертації та індивідуальний план роботи аспіранта після обговорення на засіданні відповідного структурного підрозділу Інституту затверджуються вченою радою Інституту не пізніше тримісячного терміну після зарахування його до аспірантури.

4.7. Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою Інституту за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Рішенням вченої ради Інституту аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше, ніж п'ятьма здобувачами наукових ступенів (які навчаються в Інституті або в інших закладах вищої освіти чи наукових установах), включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії (які навчаються в Інституті або в інших закладах вищої освіти чи наукових установах).

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

4.8. Аспірант працює за індивідуальним планом роботи, двічі на рік доповідає про його виконання. Звітування аспіранта відбувається у три етапи. Першим етапом є доповідь про виконання індивідуального плану на засіданні структурного підрозділу, за яким його закріплено. Після прийняття звіту на структурному підрозділі аспірант у триденний строк подає відомості про результати його звітування інспектору з аспірантури. Наступним етапом є звітування аспірантів відповідно до плану-графіка, який надається інспектору з аспірантури та затверджується директором Інституту не пізніше, ніж за два тижні до початку звітування. Відповідно до плану-графіка аспіранти звітують перед фаховою комісією Інституту. Не пізніше, ніж за три дні до засідання фахової комісії, аспірант подає інспектору з аспірантури такі документи: звіт, картку звітування аспіранта, витяг із засідання структурного підрозділу, за яким закріплено аспіранта.

Аспірант зобов'язаний бути присутнім на засіданні вказаної комісії особисто. Звіти аспірантів не підлягають розгляду заочно. За підсумками розгляду звітів фахова комісія виносить одне з таких рішень: «звіт прийняти без зауважень» / «звіт прийняти із констатацією відставань від

виконання індивідуального (навчального, наукового чи обох із еказаних) плану» / «звіт прийняти із констатацією значних відставань від виконання індивідуального (навчального, наукового чи обох із вказаних) плану» / «звіт не прийнято через констатацію невиконання індивідуального плану аспіранта».

Третім етапом є затвердження результатів звітування аспірантів на засіданні вченої ради Інституту.

За результатами звітування в кінці навчального року відповідним наказом директора Інституту аспірант переводиться на наступний рік навчання або відраховується з аспірантури.

4.9. Вчена рада Інституту не менш як один раз на рік розглядає питання щодо підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів та має право усувати від наукового керівництва осіб, які не забезпечують своєчасної та якісної підготовки аспірантів.

4.10. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або разовою спеціалізованою вченою радою на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників). Допуск дисертації до спеціалізованої вченої ради здійснюється після її обговорення вченими-фахівцями відповідного структурного підрозділу (за потреби із залученням фахівців інших наукових установ, закладів вищої освіти, що мають науковий ступінь) за конкретною спеціалізацією на фаховій нараді і рекомендацією до захисту.

4.11. Після закінчення аспірантури, докторантури або закінчення строку перебування у системі здобування особам, які не захистили

дисертацію, надається документ установленого зразка, що підтверджує проходження ними навчальної програми про навчання за означеною формою.

4.12. Переведення аспірантів іншого вищого навчального закладу, наукової установи до Інституту або з Інституту до іншого вищого навчального закладу, наукової установи, а також на іншу форму навчання здійснюється директором Інституту. Переведення аспірантів, які навчаються за цільовим призначенням, на іншу форму навчання може здійснюватися тільки за клопотанням організації, яка направила їх на навчання.

5. ЗДОБУТТЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПІРАНТУРОЮ

5.1. Особи, які професійно провадять наукову діяльність за основним місцем роботи в Інституті, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

5.2. Правила та процедура прикріплення до Інституту визначаються вченою радою.

5.3. Для прикріплення як здобувача особа має здати вступні випробування, передбачені п. 3.12. цього Положення. Процедура проведення вступних іспитів регламентується у розділі III цього Положення та Правилах прийому до аспірантури НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України на відповідний рік.

5.4. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Інституту для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти Інституту.

5.5. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється у порядку, визначеному п. 4.10 цього Положення.

5.6. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті та має право:

– продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою));

– вступити до аспірантури закладу вищої освіти (наукової установи), зокрема й Інституту, для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК У ДОКТОРАНТУРІ

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Інституту.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується МОН, у спеціалізованій вченій раді.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних

досліджень стосовно актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Докторантура відкривається за рішенням вченої ради Інституту, що затверджується наказом директора Інституту, за умови наявності трьох штатних працівників — докторів наук з відповідної або суміжної спеціальності.

Кваліфікація особи, що відповідає спеціальності, з якої відкрито докторантуру, визначається за такими критеріями:

1) наявність у особи документа про присудження ступеня доктора наук з відповідної галузі знань (науки) та/або спеціальності або присвоєння вченого звання професора за відповідною кафедрою (спеціальністю);

2) наявність за останні п'ять років не менше п'яти наукових публікацій, до яких зараховуються:

– не менше однієї статті у періодичному виданні, включеному до наукометричних баз даних Scopus або Web of Science Core Collection;

– статті у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України;

– монографії або їх розділи;

– не більше двох патентів на винахід;

участь у:

– підготовці наукових кадрів, що підтверджується видачею здобувачеві документа про присудження відповідного наукового ступеня;

– міжнародних наукових проектах або залучення до міжнародної експертизи;

– атестації наукових кадрів як офіційного опонента або члена спеціалізованої вченої ради, або члена експертної ради з питань проведення експертизи дисертацій.

Наявність підстав для відкриття докторантури перевіряється державним (регіональним) замовником під час проведення конкурсу на розміщення державного (регіонального) замовлення.

6.3. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

6.4. На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

6.5. Для отримання державного (регіонального) замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук у докторантурі Інститут може брати участь у конкурсі на отримання державного (регіонального) замовлення, що проводиться між вищими навчальними закладами та науковими установами, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайтах вищих навчальних закладів (наукових установ), що отримали державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук.

6.6. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Інституті. Якщо в Інституті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням Інституту або за заявою докторанта.

Допуск дисертації до спеціалізованої вченої ради здійснюється після її обговорення вченими-фахівцями відповідного структурного підрозділу / структурних підрозділів (за потреби із залученням фахівців інших наукових установ, закладів вищої освіти, що мають науковий ступінь) за конкретною спеціалізацією (спеціалізаціями) на фаховій нараді і рекомендацією до захисту.

6.7. Щороку докторанти звітують на засіданні відповідного структурного підрозділу Інституту про виконання індивідуального плану роботи. За результатами роботи докторанта його науковий консультант затверджує звіт, що розглядається на засіданні вченої ради Інституту і на підставі якого приймається рішення про його подальше перебування в докторантурі.

7. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК ШЛЯХОМ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЇХ НАУКОВИХ ДОСЯГНЕНЬ ДО ЗАХИСТУ

7.1. Здобувач ступеня доктора наук, який самостійно підготував наукові досягнення до захисту у вигляді дисертації (монографії, наукової доповіді за сукупністю статей), повинен:

мати ступінь доктора філософії (кандидата наук);

представити наукові досягнення з узагальненням проведених самостійно оригінальних досліджень з отриманими науковими результатами, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення;

мати опубліковані праці за темою наукових досягнень у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях.

7.2. Атестація здобувача ступеня доктора наук здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка

функціонує в Інституті. Якщо в Інституті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію здобувача ступеня доктора наук може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням Інституту або за заявою здобувача ступеня доктора наук.

Допуск дисертації до спеціалізованої вченої ради здійснюється після її обговорення вченими-фахівцями відповідного структурного підрозділу / структурних підрозділів (за потреби із залученням фахівців інших наукових установ, закладів вищої освіти, що мають науковий ступінь) за конкретною спеціалізацією (спеціалізаціями) на фаховій нараді і рекомендацією до захисту.

8. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ АСПРАНТІВ, ЗДОБУВАЧІВ НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ ПОЗА АСПРАНТУРОЮ ТА ДОКТОРАНТІВ

8.1. Аспіранти, здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою та докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законами України “Про вищу освіту” 01.07.2014 р. № 1556-VII, іншими законами та нормативно-правовими актами, а також цим Положенням. З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

– вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у закладах вищої освіти (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;

– отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів та здобувачів наукового ступеня доктора філософії поза

аспірантурою – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою Інституту двох керівників;

- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;

- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;

- академічну та соціальну відпустку відповідно до законодавства;

- трудову діяльність у позанавчальний час відповідно до законодавства;

- участь у науковій діяльності відповідного наукового структурного підрозділу та Інституту в цілому;

- отримання державної стипендії встановленого розміру у разі зарахування на очну форму навчання в аспірантурі за державним замовленням;

- переривання навчання з поважних причин із подальшим його продовженням. Тривалість і кількість переривань навчання, а також поважність причин визначаються вченою радою Інституту;

- щорічні канікули тривалістю до двох календарних місяців, які включаються до загального терміну навчання;

- працевлаштування згідно з типовою угодою у разі зарахування на навчання за державним замовленням;

- брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій;

- та ін.

8.2. Аспірантам, здобувачам наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою можуть бути призначені в установленому порядку іменні стипендії, засновані на честь видатних діячів науки, культури, освіти, громадських діячів, а також засновані Президентом України,

Кабінетом Міністрів України, а також державними і недержавними органами, підприємствами, установами і організаціями.

8.3. Аспіранти, здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою та докторанти можуть бути направлені на стажування до провідних вітчизняних і закордонних наукових центрів. Витрати, пов'язані з їх відрядженням, проводяться згідно із законодавством України.

8.4. Аспіранти, здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту", іншими законами та нормативно-правовими актами, а також цим Положенням. З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти, здобувачі наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, статуту та правил внутрішнього розпорядку Інституту;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності, морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених Інститутом;
- виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та двічі на рік звітувати про хід його виконання на засіданні структурного підрозділу, який уповноважений для цього вченою радою Інституту;
- подати до спеціалізованої вченої ради свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів та здобувачів наукового ступеня доктора філософії поза аспірантурою) / у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

8.5. Покладення Інститутом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

Директор Інституту

В.С. Батиргарєва

Проект Положення погоджено:

В.о. заступника директора
з наукової роботи

Д. П. Євтуєва

Проект Положення вносить:

В.о. вченого секретаря

С. С. Шрамко